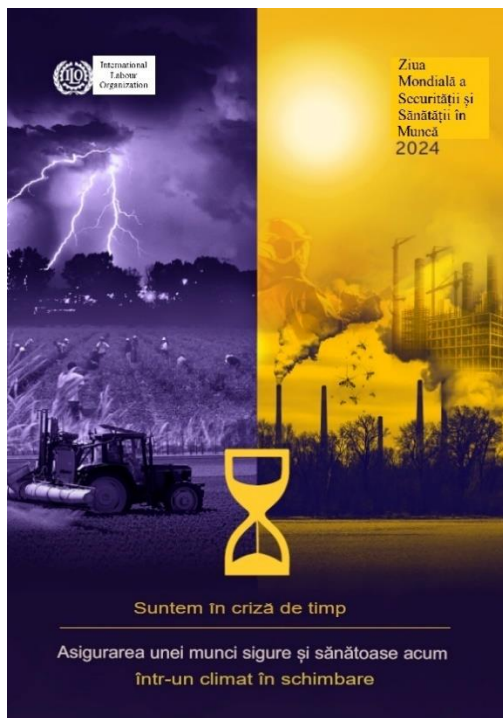

Ziua Mondială a Securității și Sănătății în Muncă 2024 cu genericul: Impactul schimbărilor climatice asupra securității și sănătății în muncă

Tradițional pe 28 aprilie la nivel global este marcat evenimentul *Ziua Mondială a Securității și Sănătății în Muncă*. Organizarea acestui eveniment este efectuată de către Organizația Internațională a Muncii în scopul promovării și creșterii gradului de conștientizare cu privire la importanța prevenirii accidentelor și bolilor profesionale. Evenimentul își propune să încurajeze instituțiile de stat, angajatorii, angajații și părțile interesate să colaboreze și să ia măsuri pentru a reduce accidentele de muncă, traumele și bolile profesionale. Genericul Zilei Mondiale pentru Securitate și Sănătate la Muncă din 2024 este „**Asigurarea unei munci sigure și sănătoase acum într-un climat în**

schimbare”.

Sunt cunoscute un șir de riscuri profesionale intensificate de schimbările climatice care includ stresul termic, radiațiile UV, poluarea aerului, accidentele industriale majore, evenimentele meteorologice extreme, creșterea bolilor transmise prin vectori și expunerea crescută la substanțe chimice.

Schimbările Climatice reprezintă o provocare cu adevărat unică și fără precedent, cu care se confruntă omenirea. Prin natura lor, Schimbările Climatice au o dimensiune globală, însă țările mai sărace sunt cele mai vulnerabile, pentru că multe dintre ele vor fi afectate în mod disproporționat de puternic, iar capacitatea lor de adaptare este foarte limitată. Prin urmare, sunt necesare acțiuni imediate și coordonate la nivel internațional și național pentru a atenua consecințele Schimbărilor Climatice prin reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și pentru a ajuta atât țările dezvoltate, cât și cele aflate în curs de dezvoltare să se adapteze la aceste efecte, devenite deja inevitabile. Cu regret, în

Republica Moldova Schimbările Climatice sunt percepute, uneori, ca un concept îndepărtat și lipsit de relevanță.

- Schimbările climatice acționează asupra planetei, sănătății umane și lucrătorilor. Adesea lucrătorii sunt primii expuși la efectele schimbărilor climatice, pentru perioade mai lungi și la intensități mai mari.

Cele mai expuse riscului sunt categoriile de lucrători care activează în:

- aer liber din sectoare solicitante din punct de vedere fizic, cum ar fi agricultura, construcții și transporturi.
- interiorul mediilor de muncă la temperaturi ridicate și cu intensitate redusă a sistemului de ventilare.
- serviciile de urgență precum: sectorul de sănătate (ambulanță, SMURD), alte servicii publice (poliție, pompieri, salvamari).
- economia informală, migrații și cei din macro și microîntreprinderi.
- femeile însărcinate, copiii, adulți în vârstă și persoanele cu dizabilități.

Efectele schimbărilor climatice pot duce la o deteriorare a condițiilor de muncă și la un risc crescut de accidentare profesională, boli (traume, cancer, boli cardiovasculare, afecțiuni respiratorii, degenerescență maculară și probleme de sănătate mintală) și chiar până la decese.

Comisia Europeană definește unele probleme cheie generate de schimbările climatice care afectează sănătatea și siguranța lucrătorilor:

Căldura excesivă

Expunerea la temperaturi ridicate reprezintă o agresiune, un stres asupra organismului. Odată cu creșterea temperaturilor globale se pot înregistra valori de căldură mai frecvente și mai severe. Riscurile legate de temperaturile excesive sunt influențate de condițiile de mediu, efortul fizic și îmbrăcăminte.

Ca urmare a acțiunii temperaturilor excesive efectele primare asupra sănătății lucrătorilor pot fi: deshidratări severe, stresul termic, insolația, epuizarea termică, sincopă de căldură, crampe de căldură, erupții cutanate termice, boli cardiovasculare, leziuni renale acute, boli renale cronice, leziuni fizice și afecțiuni de sănătate mintală.

Organizația Mondială a Sănătății recomandă întru evitarea expunerii excesive la temperaturi ridicate de întreprins unele măsuri

Radiația solară este un factor natural important în crearea climei Pământului și are o influență semnificativă asupra mediului. Radiațiile solare conțin radiații ultraviolete (UV) invizibile. Scăderea stratului de ozon până la 1 % crește cu 2% cantitatea de raze UV care ajung pe suprafața pământului. Acest fapt duce la creșterea cu 5-7% - la creșterea incidentelor de cataracta și scăderea generală a sistemului imunitar al organismului, a incidentelor cancerului de piele. La nivel mondial, cancerul de piele este cel mai frecvent tip de cancer în rândul populațiilor cu pielea predominant de culoare deschisă, iar incidența sa a crescut dramatic în ultimele decenii. Se mai pot dezvolta și alte efecte primare asupra sănătății: arsuri solare, leziuni oculare, imunitate slăbită și diverse tipuri de cancer de piele.

Evenimente meteo extreme

Printre evenimentele meteo externe de o importanță majoră se enumeră: valurile de căldură, furtuni de iarnă, ciclone tropicale, secete, ploi torențiale. Consecințele posibile ce pot apărea ca rezultat a acțiunii includ incendii de vegetație, inundații, foamete, accidente industriale majore, boli transmise

prin apă etc.. În timpul evenimentului lucrătorii pot fi expuși, imediat după sau în timpul operațiunilor de curățare. Un risc ridicat se înregistrează la locurile de muncă a lucrătorilor medicali, cei implicați în curățenie, lucrători din agricultură și muncitori din sfera pescuitului. Efecte primare asupra sănătății: leziuni traumatiche, arsuri, leziuni ale tractului respirator, boli cauzate de pericole biologice, efecte toxice ale substanțelor chimice, oboseală fizică și emoțională, anxietate, stres.

Poluarea aerului este reprezentată de anumite substanțe chimice care pătrund în aerul pe care îl respirăm zilnic, substanțe ce pot dăuna organismului uman, dar și întregului ecosistem. Acestea pot să fie reprezentate de gaze, substanțe lichide (în special atunci când ne raportăm la poluarea apelor) sau chiar solide. Cele mai multe dintre ele sunt produse chiar de către populație, în special de cei care activează în zone industriale sau în medii de afaceri predispuse la un comportament nociv față de mediu. De aceea, atitudinea unei afaceri sau a unui brand față de mediul înconjurător și sustenabilitate este vitală. Poluarea aerului în special zonei de muncă este un inamic invizibil și trebuie să ne intensificăm eforturile pentru a combate cauzele acesteia.

Poluarea aerului la locul de muncă

Modelele meteorologice modificate sunt influențate de nivelurile atât ale poluanților din aerul exterior, cât și din interior. Cele mai mari expuneri pentru lucrătorii în aer liber se găsesc în zonele cu niveluri ridicate de poluare a aerului generate de traficul intens sau de industrii.

Sunt cunoscute și demonstrate o gamă de surse de poluare a aerului zonei de muncă precum: cele generate de acțiunea prafului/pulbere, cenușa cât și un șir întreg de diverse substanțe chimice ce se pot contacta din atmosfera. Efectele primare asupra sănătății pot fi: cancer (plămâni), accident vascular cerebral, boli respiratorii, boli cardiovasculare și iritarea ochilor.

O importanță deosebită în schimbările climatice revine riscului crescut de boli transmise prin vectori la lucrători, impacturilor asupra ecosistemelor naturale și sistemelor umane, de ex. schimbări în utilizarea terenurilor din cauza secetei. Maladiile ce pot acționa asupra sănătății: malaria, boala Lyme, dengue, schistosomiaza, leishmanioza, boala Chagas și tripanosomiaza africană.

Produsele de uz fitosanitar

Produse de uz fitosanitar (pesticide) reprezintă toate produsele de natură chimică, biologică precum și cele cu efect stimulator de creștere, repelent, adjuvant, sinergetic, alte produse a căror utilizare are drept scop îmbunătățirea stării fitosanitare a culturilor agricole, a vegetației forestiere și a produselor depozitate.

În ultimele decenii, produsele de uz fitosanitar (PUF) constituie una dintre categoriile cele mai puternice de poluanți, creând pretutindeni complexe situații de afectare a mediului cu implicații ecologice care determină efecte asupra omului. Utilizarea pesticidelor poate fi afectată de schimbările climatice (pierderea solului fertil, apariția dăunătorilor, caracteristicile culturii). Gradul de pericol pentru sănătate depinde de cantitatea de pesticid și de durata expunerii (doza poluantului). Majoritatea efectelor acute (intoxicație) sunt temporare, dar pot provoca comă și chiar moarte. Cele mai vulnerabile locuri de muncă cu risc ridicat: agricultură, silvicultură, industrii chimice, vânzări de pesticide, spații verzi și control vectorial. Pe termen lung, pesticidele au efecte toxice asupra ficatului și favorizează apariția problemelor tiroidiene și respiratorii, otrăviri, cancer, tulburări de reproducere, boli cardiovasculare, boală pulmonară obstructivă cronică. De asemenea, pot afecta sistemul nervos prin creșterea riscului de apariție a unor boli ca Parkinson și Alzheimer.

Repere privind schimbările climatice și sănătatea mintală

Nesiguranța locului de muncă din cauza schimbărilor climatice poate provoca în rândul lucrătorilor stres, în special în comunitățile care depind de anumite industrii care vor fi afectate mai semnificativ. Ocupațiile specifice, cum ar fi cele din asistența și recuperarea în caz de dezastru, construcții, agricultură și asistență medicală, s-au

dovedit a fi deosebit de expuse riscului de probleme de sănătate mintală din cauza schimbărilor climatice, inclusiv depresie și anxietate.

Efectele schimbărilor climatice, cum ar fi căldura excesivă, pot duce la tulburări de somn, schimbări de comportament și scăderea concentrării, având impact asupra sănătății, siguranței și productivității muncii. Schimbările climatice pot duce la pierderea mijloacelor de trai și chiar a persoanelor dragi din cauza dezastrelor sau a migrației forțate. Acest lucru poate declanșa durere, depresie și tulburare de stres post-traumatic.

Natura imprevizibilă a schimbărilor climatice și amenințarea viitoare a dezastrelor pot crea un sentiment constant de teamă și incertitudine, având un impact asupra bunăstării mentale.

Copii și tineri sunt adesea cei mai sensibili la schimbările de mediu și pot lupta pentru a face față afecțiunilor emoționale a schimbărilor climatice. Oameni care trăiesc în zone cu risc ridicat sunt predispuși adesea la fenomene meteorologice extreme sau la stres și anxietate în cazul creșterii nivelului mării. Indivizii ale căror mijloace de trai depind de mediu, cum ar fi fermierii și pescarii, sunt expuși unui risc mai mare de a se confrunta cu provocări de sănătate mintală din cauza perturbărilor induse de climă.

Schimbările climatice reprezintă o provocare tot mai mare pentru securitatea și sănătatea lucrătorilor. De la evenimente meteorologice extreme până la creșterea temperaturilor și înrăutățirea calității aerului zonelor de muncă, sunt efecte deja resimțite la nivel global.

Protejarea lucrătorilor va fi bazată pe unele strategii de organizare, informare, intervenții:

- **Îmbunătățirea infrastructurii locului de muncă:** investirea în organizarea măsurilor de prevenire și protecție a lucrătorilor de temperaturile extreme. Acest lucru ar putea implica instalarea de unități de aer condiționat, furnizarea de anumite obiecte de umbră pentru lucrătorii care activează în aer liber și utilizarea echipamentului de protecție care reflectă căldura.
- **Dezvoltarea programelor flexibile de lucru:** ajustarea programelor de lucru în timpul orelor de căldură de vârf sau în timpul evenimentelor meteorologice nefavorabile pentru a minimiza expunerea lucrătorilor la condiții dure.
- **Implementarea planurilor de pregătire pentru situații de urgență:** elaborarea planurilor de răspuns la evenimente meteorologice extreme, inclusiv proceduri de evacuare, protocoale de comunicare și provizii de urgență.
- **Supravegherea și monitorizarea sănătății lucrătorilor:** dezvoltarea sistemelor necesare de supraveghere a bolilor legate de nivelurile de căldură

ridicate, problemele respiratorii și alte probleme de sănătate potențial legate de schimbările climatice.

- **Support pentru sănătate mintală:** recunoașterea potențialelor impacturi asupra sănătății mintale a lucrătorilor ca rezultat al schimbărilor climatice, în special asupra celor care se confruntă cu nesiguranța locului de muncă sau deplasări din cauza evenimentelor meteorologice extreme. Oferirea de acces la resurse de sănătate mintală și servicii de sprijin pentru a ajuta lucrătorii să facă față stresului, anxietății sau traumei.
- **Consolidarea reglementărilor privind siguranța la locul de muncă:** actualizarea reglementărilor, măsurilor pentru abordarea riscurilor noi și emergente legate de climă.
- **Inspecții regulate și aplicare:** organizarea periodică și evaluarea locurilor de muncă în scopul asigurării implementării corecte a protocoalelor de siguranță oferirii principiilor și măsurilor de prevenire pentru îmbunătățirea continuă.
- **Utilizați instrumente de monitorizare a stresului termic:** implementarea dispozitivelor portabile sau monitoare de mediu pentru a monitoriza nivelul de temperatura și informa lucrătorii cu privire la potențialele riscuri de stres termic.
- **Dezvoltarea sistemelor de avertizare timpurie:** Utilizarea sistemelor avansate de prognoză și avertizare meteo pentru a furniza alerte în timp util despre evenimentele meteorologice extreme.
- **Opțiuni de lucru la distanță:** oferirea de opțiuni de lucru la distanță pentru sarcini care pot fi îndeplinite în afara locului de muncă, în special în perioadele cu risc ridicat.
- **Investirea în echipamente de protecție personală:** furnizarea echipamentului de protecție personală adecvat pentru lucrătorii expuși la o poluare crescută a aerului, radiații UV sau alte pericole legate de climă.
- **Promovarea schimbului de cunoștințe între industrii:** încurajarea colaborării și schimbului de cunoștințe între diferite sectoare pentru a învăța din cele mai bune practici și pentru a dezvolta strategii eficiente de adaptare.
- **Interacționarea cu oamenii de știință în domeniul climei și expertii în sănătate:** solicitarea recomandărilor experților privind riscurile climatice emergente și impactul potențial al acestora asupra sănătății lucrătorilor.
- **Dezvoltarea standardelor internaționale:** stabilirea și elaborarea standardelor, ghidurilor pentru siguranța la locul de muncă într-un climat în schimbare.
- **Instruirea lucrătorilor cu privire la pericolele legate de climă:** instruirea și educarea lucrătorilor cu privire la riscurile specifice asociate locurilor de muncă cu schimbarea tiparelor meteorologice.

- **Creșterea gradului de conștientizare în rândul îngajatorilor:** încurajarea angajatorilor să integreze riscurile climatice în protocoalele de siguranță și oferirea resurselor pentru informarea lucrătorilor.

Să conștientizăm astăzi pentru a supraviețui mâine
